

SEMINARSKI RAD

PERCEPCIJA RIZIKA

<http://www.MATURSKIRADOVI.NET/>

PERCEPCIJA RIZIKA

SAŽETAK

U radu se objašnjavaju različite percepcije rizika. Opisuje se razlika između hazarda (opasnosti) i rizika. Nakon određenja pojma rizik ističe se razlika između prirodnih i tehničkih rizika. Zatim se spominju tri osnovne dimenzije rizika: ekspertna, laička i politička. Nabrajaju se varijable koje utječu na percepciju rizika. Na kraju se spominju konceptualizacije raznih autora koje se odnose na strukturalne karakteristike percepcije rizika, osnovne attribute rizika i strukturirane kognitivne cjeline o riziku.

KLJUCNE RIJECI: *opasnost, hazard, rizik, percepcija rizika, faktori percepcije, prirodni rizik, tehnički rizik*

UVOD

U radu će se govoriti o jednoj od osnovnih karakteristika rizika: percepciji rizika. Rizik u suvremenom «društvu rizika» strukturno se proizvodi u svakodnevici tehnološkog okruženja. Uobičajena pretpostavka, od koje se u takvom «društvu rizika» polazi, je ta da je društvo u stanju razviti dovoljne, potrebne i djelotvorne mjere za nadzor rizika i opasnosti (Čaldarović, Rogić, Subašić, 1997: 37). U radu će se spomenuti razlika između prirodnih i tehnoloških rizika, te između rizika i hazarda. Također ću spomenuti osnovne dimenzije rizika. Zatim će se obrađivati glavna tema rada: percepcija rizika. Bit će nabrojane varijable koje utječu na percepciju rizika, kao i konceptualizacije raznih autora koje se odnose na rizik.

RAZLIKA RIZIKA I OPASNOSTI (HAZARDA)

Hazard i rizici su plod interakcije tehnologije, društva i okoliša. Hazard je vjerojatnost pojavljivanja događaja, dok je rizik mjera pojavljivanja hazarda, stupanj štete uzrokovan događajem i vjerojatnošću njegovog pojavljivanja. Rizik je socijalna konstrukcija (Čaldarović, 1996: 204). On postoji neovisno o tome je li ga društvo registriralo.

RAZLIKA IZMEĐU PRIRODNIH I TEHNIČKIH RIZIKA

Jedan od najznačajnijih aspekata je razlikovanje prirodnih i tehnoloških rizika (Čaldarović, 1995b: 204). Prirodni rizici su samoprepoznatljivi, pojavljuju se i nestaju, nekontekstualni su, ne treba im «tumačenje izvana», akcidentalni su, nemaju prepoznatljiv uzrok i krivca. U najvećem broju slučajeva podložni su kontroli posljedica, ali ne i kontroli pojavljivanja. Neki od prirodnih rizika su poplave, tornada, požari, potresi i erupcije. Za razliku od prirodnih rizika, tehnološki rizici su proizvod ljudske djelatnosti. Oni su «proizvedeni» u svakodnevici tehničkog društva.

Nepoznati su, netransparentni, izazivaju nerazumijevanje, traže «tumačenje izvana» koje dolazi od eksperata. Stoga se javlja problem povjerenja u eksperte.

OSNOVNE DIMENZIJE RIZIKA

Osnovne dimenzije su ekspertna, laička i politička. Ekspertna dimenzija uključuje stručnjake koji se bave proučavanjem rizika. Eksperti daju procjene i usavršavaju mjerne instrumente. Ekspertne procjene se sve više postrožuju. Ovdje se javlja problem povjerenja u eksperte. Javnost nije dobro upućena u sve aspekte rizika, zato mora vjerovati stručnjacima. Laička percepcija rizika predstavlja opću zabrinost javnosti. Politička dimenzija rizika pokušava utvrditi više elemenata rizika. U ovom slučaju rijetka je otvorena komunikacija, iako je ona vrlo važna. U ovoj dimenziji rizika važu se štete i koristi objave neke informacije vezane za neku rizičnu situaciju.

PERCEPCIJA RIZIKA

Različiti, ali i isti rizici bit će percipirani različito od strane pojedinaca u ovisnosti o mnogim varijablama, ali i o kontekstu. Rizik se ne doživljava izolirano nego kao dio šireg (smislenog) okruženja (kognitivna cjelina). Najvažnije varijable koje utječu na percepciju rizika su proživljena iskustva, konkretno znanje, predrasude, stupanj familijarizacije s rizikom, karakter inicijalnih iskustava, relativizacija i socijalizacija iskustava, poznatost/nepoznatost rizika, trenutna ili prolongirana šteta od rizika, jednostruke ili višestruke štete, iznenadnost pojavljivanja/dugoročno najavljivanje, mogućnost imaginacije «slika» o riziku, pretpostavke o smrtnim ili lakšim ishodima, karakter socioekonomskog statusa pojedinca, stupanj udaljenosti mjesta stanovanja od potencijalnog centra rizika. Svi nabrojeni elementi utječu na konkretan stav prema nekom riziku, odnosno na karakteristike njegovog uočavanja.

Ako smo već doživjeli neku situaciju to će povećati našu permisivnost prema toj situaciji u budućnosti. Na primjer, što se češće vozimo avionom, bit ćemo skloniji prihvatiti taj rizik. Familijarizacija s hazardima povećava spremnost za prihvaćanje novih opasnosti (Čaldarović, 1995a: 81).

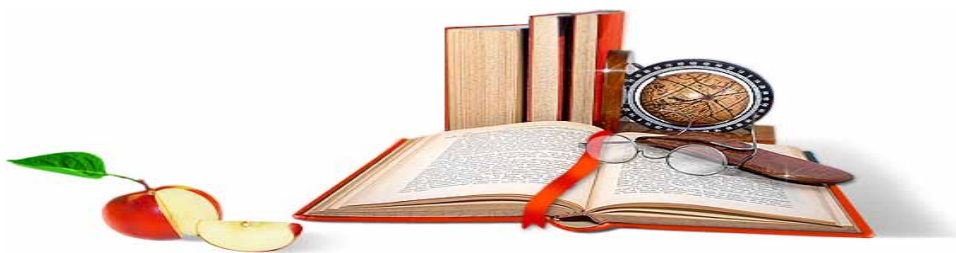
Konkretno znanje ima utjecaj na našu percepciju. Ako imamo osjećaj da znamo dovoljno o riziku, percipirat ćemo ga kao manje opasnog. Predrasude mogu biti osobne, ali i strukturalne. Jedan od primjera strukturalne predrasude je taj da u avionima ne postoji 13. red.

Inicijalna iskustva značajno će determinirati sva sljedeća ponašanja. Važno je kako smo se prvi put suočili s nekim rizikom jer slična iskustva povezujemo s inicijalnom situacijom.

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com